

„Edinost“
 zhaja enkrat na dan, razun nedelj in
 praznikov, ob 6. uri zvečer.
 Naročilna znaša:
 Za celo leto . . . . . 24 kron
 za pol leta . . . . . 12 „
 za četrt leta . . . . . 6 „
 za en mesec . . . . . 2 kroni
 Naročnino je plačevati naprej. Na na-
 ročbe brez priložene naročilnice se uprava
 ne ozira.
 Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
 samezne številke po 6 stotink (3 nrv.):
 izven Trsta pa po 8 stotink (4 nrv.).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
 se računajo po vrstah v petitu. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom
 Posiana, osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
 Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema upravništvo. Naročnino in oglase
 je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trs

Financijska podrejenost.

Zagreb, 27. nov. 1900.

Obstoječa financijska pogodba med Hr-
 vatsko in Ogrsko je zopet enkrat podaljšana
 za leto dni — seveda ob protestu od strani
 koalirane opozicije — v današnji saborski seji.
 S tem je še enkrat žaljeno hrvatsko pravo.
 Financijska pogodba je sklenjena za 10 let.
 Ako se torej ista začasno podaljša za leto
 dni, se spreminja s tem. Sprememba na-
 godbe pa se sme izvršiti le po tisti poti, po
 kateri je nastala. Nagodbe ni smeti spreme-
 niti z jednostavnim glasovanjem v saboru.
 Treba marveč, da glasujemo o tem obe regni-
 kularni deputaciji, ogrska in hrvatska, ter da
 se sporazumeti mej seboj in da potem stvar
 pride pred sabor. To, da je le provizorno po-
 daljšana, nič ne menja na stvari, kajti, kakor
 se je lani in letos provizorno podaljšala za
 leto dni, mogla bi se dosledno provizorno
 podaljševati tudi za deset let, čim bi se samo
 zakon izigraval, porabivši jedno besedo me-
 sto druge.

Podaljševanje se že rabi, ali faktično je
 to obnova obstoječe pogodbe, samo da se
 sklepa za leto dni mesto za 10. No, mi smo
 došli tako daleč, da se ničemu več ne smemo
 čuditi. Začeni dogovore za definitivno ob-
 nevo pogodbe je hrvatska regnikularna depu-
 tacija poslala ogrski regnikularni deputaciji
 nuncij, polen tožeb, nuncij, v katerem se ri-
 šejo krivice in nezgode, ki prihajajo Hrvat-
 ski pod današnje financijske nagodbe. Do-
 slednost bi zahtevala torej, da večina našega
 sabora urgira, da se tem krivicam in nezgo-
 dam čim prej pride v okom; ali ta večina
 dela nasprotno: ona dovoljuje v provizorno
 podaljšanje za leto dni, to je, v podaljšanje
 teh krivic in nezgod ter škode, združene
 z njimi. V Ogrski pa se izgovarjajo radi
 tega, da se pogodba podaljšuje od leta do leta,
 s tem da je nuncij hrvatske regnikularne de-
 putacije tak, da se ga mora premotriti in pro-
 učiti, predno se more odgovoriti nanj. Kdaj
 hočejo odgovoriti? Kako se dogovori izvršijo
 definitivno? No, tega ni težko predvidjati,
 ker se v Hrvatski že priprav-
 lja jo na to, da — odnehajo! A tudi
 nuncij, kakor je polen tožeb, vendar ni tak,
 da bi mogel služiti za podlago čvrsti obrambi
 naših pravic in naših interesov. Nuncij ne
 prihaja do tistega zaključka, do katerega bi
 moral priti; a ta zaključek je, da je fi-
 nancijska in gospodarska neod-
 visnost najboljši način, da se pride v
 okom vsem pritožbam in nadlogam. Po obsto-

ječi pogodbi smo mi v financijskem pogledu
 popolnoma podrejeni in odvisni. Po določenih
 te pogodbe dobivamo mi od Madjarov 44%
 naših javnih dohodkov, da jih porablamo za
 pokritje naših avtonomnih potreb, to je troškov
 politične uprave, sodstva, bogočastja in nauka.
 Vsaki letni proračun, in tako tudi letošnji do-
 kazuje, da nam ta svota ne zadošča, da z isto
 ne moremo pokrivati potreb naše notranje,
 tako imenovane avtonomije, da se v mejah
 te svote težko gibljemo, da se ne moremo
 gibati in razvijati!

Nasprotno pa nam Madjari poročajo, da
 nam je ta svota več nego dovolj, in da ono,
 kar ostaja njim, ne zadošča, da bi pokrilo
 prinos, ki smo ga mi dolžni doprinesati za
 skupne stvari ter da morajo oni vsako leto
 doplačevati za nas po kak milijon. To je žal-
 jenje za hrvatski ponos, s tem nas samo po-
 nižujejo. Kaka dolžnost je bila torej hrvatski
 regnikularni deputaciji? Ta, da bi urgirala
 na vse mogoče načine, da se to stanje
 stvari neha, ne pa da je podaljšujejo od
 leta do leta! Moralo bi se izračunati, kateri so
 pravi naši dohodki ter dokazati, kako da smo
 mi v stanu sami pokrivati vse državne po-
 trebe naše. Primanjkljaj, ki ga izkazujejo
 madjarski obračuni, je umetno ustvarjen samo
 v ta namen, da se vzdržuje naša financijska
 odvisnost! V svojih obračunih oni ne vste-
 vajo mnogih naših dohodkov, a Hrvatski pi-
 šejo na račun tolike izdatke, ki se trošijo
 samo za Ogrsko. Točen obračun bi dokazal,
 da se hrvatski denar investira na Ogrskem
 in da od obstoječe financijske pogodbe Ma-
 djari dobivajo največ korist. Ako bi Hrvat-
 ska regnikularna deputacija dokazala, da naši
 dohodki zadoščajo za naše potrebe, mi bi, eo
 ipso, po sami pogodbi, imeli pravico do fi-
 nancijske avtonomije! Nu, ali nimamo tega
 prava tudi brez nagodbe? Od kje pravica
 drugih, da nam odmerjajo davke, da jih iz-
 tirjavajo in upravljajo naše dohodke, in da
 nam potem, kakor nekako koncesijo, izročajo
 kakov odstotek?!

Mi imamo pravo od zgodovine in prirode,
 da sami odločimo o naših novcih ter iste sami
 porablamo primerno svojim interesom in svo-
 jemu spoznanju. Danes gospodarijo tako slabo
 z našim denarjem, da naš seljak ječi v bedi
 in nevolji, da naša mesta padajo, dočim so
 ustvarjena od Boga za bujno trgovinsko živ-
 ljenje, da so naše krasne luke mrtve, da so
 naše reke neuravnane, da se železnice zidajo le
 v toliko, v kolikor pomagajo Budimpešti. Mi
 imamo pravico, da živimo narodno življenje,
 a pravega slobodnega življenja si ni možno

misлити ob financijski podrejenosti in od-
 visnosti.

Pravijo, da naši dohodki ne rasejo. To
 je mogoče — ali kdo je kriv na tem? Oni,
 ki našega denarja ne investira na naših tleh,
 da bi narasla naša davčna moč. Mogoče, da
 bi nam financijska in gospodarska neodvis-
 nost s prvega početka donesla kako težkočo
 in kako nepriliko; nu, tudi Hrvatska bi znala
 tako uporabljati in investirati svoj denar, da
 bi njej sami prihajala korist in da bi nje
 davčna sila rasla in se razvijala. Dokler pa
 je drugi gospodar našim imetkom, ne bo za
 nas ni napredka ni razvoja. Za to morajo
 vse sile naroda iti za tem, da se oslobodi-
 mo iz financijske in gospodarske podrejenosti.

Dinko Politeo.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 29. novembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. — Dolina
 je volila večeraj 10 volilnih mož za IV. ku-
 rijo. Tudi ti so — kakor onih 10 za V. ku-
 rijo — sami vrli narodnjaki.

Iz Kozine smo dobili sinoči brzo-
 javko, da je kurija Klanec volila enoglasno
 po pet naših volilnih mož za V. in IV.
 kurijo.

Iz Koprja nam piše prijatelj, da tudi
 med tamošnjimi Italijani ni nič pravega ve-
 selja in hrupa, kakor je bilo v navadi o
 prejšnjih volitvah. Niti enega evviva-klicia da
 ni čuti. Naš prijatelj sodi po tej tišini, da
 tudi oni so v strahu radi izida volitev v V.
 kuriji.

V sekcijah Gorenja Vas in Ocizla
 pri Roču so zmagali naši; v davčni občini
 Motovun in v Ždrenju (za IV. kurijo)
 je zmagala nasprotna stranka.

V Miljah je bilo večeraj voljenih 7
 socialistov.

V Susaku na otokih se je dogodil —
 kakor poročajo »Piccolo« — nenavaden slu-
 čaj. Volitev se ni mogla vršiti, ker ni bilo
 — volilcev. Ta sekcija je pripadala do sedaj
 italijanski stranki.

Vaba, kateri ne bomo sledili. Pa
 reči še kdo, da se dandanes ne dogajajo več
 čudeži! Štajerski aristokrat grof Stürgkh,
 ki se je po neumljivih potih usode — kajti
 osebnih vrline ga ne vspoljublja v to — do-
 kopal do vodstva takimenovanega liberal-
 nega veleposestva, je strmečemu svetu raz-
 kril svojo ljubezen do nas Jugoslovanov! V

jedna in ista misel: jim-li ne pride nekoč čas,
 ko bodo, kakor Rabbek, imeli velik dom, rod-
 bino, vrt, ko bodo tudi oni mogli, če prav
 neprijazno, sprejemati goste, jih nasičiti, opi-
 jati in zadovoljevati?

Stopivši skozi vrata, so se neudno spu-
 stili v razgovor ter brez vsakega vzroka pri-
 čeli hrupno smejeti. Sedaj so šli že po stezi,
 ki se je nižala proti reki in vodila dalje ob
 vodi; srečevali so strehe, pomole in nabrežne
 vrbe, ki so visele nad vodo; tako je bilo
 jedva videti breg in stezo; drugi breg se je
 popolnoma izgubljal v temi. Tu in tam na
 temni vodi so se zrealile zvezde; tresle so se
 in razprševale; in le po tem je bilo mogoče
 soditi, da reka naglo teče. Bilo je tiho. Na
 drugem bregu so stokali zaspani kljunači, za
 tem pa je v grmu, ne mené se za tolpo čast-
 nikov, glasno udarjal slavec; častniki so ob-
 stali pri grmu, se ga dotikali, slavec pa je
 žvrgolel v jednomer.

»Kaj je to?« je bilo čuti soglasno
 vzkrikanje. »On se še meni ne za nas. Ti
 porednež!«

Na koncu ceste je steza vodila navzgor,
 pri cerkveni ograji pa je prehajala v cesto.

svojem glasilu, izhajajočem menda vsaki po-
 nedeljek in ki čuje na ime »Montagsprese« nam
 razkriva svojo skrb za našo parlamentarno
 prihodnost. Dokazuje namreč, da so jugoslo-
 vanski interesi v nespravljivem nasprotju s
 češkimi stremljenji. Pravi, da volilni boji in
 njega posledice pokažejo, da-li imajo voditelji
 Jugoslovanov v zadostni meri spoznanja in
 moči, da — brez ozira na ozvoljenje proti
 vladi in ne gledé na obstoječe narodno na-
 sprststvo do Nemecev — uvedejo črto
 samostojne politike intere-
 sov, politiko slobodne roke na
 vse strani, v prvi vrsti pa slobodne čeških
 okov.

Tako piše štajerski grof, ki je načelnik
 takimenovanega liberalnega veleposestva. Da
 vidimo nastavljeno limanico, treba se le spom-
 niti, kaj je to liberalno veleposestvo, kake so
 mu tradicije in — ambicije, kaka mu je mi-
 nolost, in kake — bodočnosti si želi! To je
 skupina bogatih plemenitih in neplemenitih
 mož — to poslednje ne le po rodu, ampak
 tudi po mišljenju — ki so meso od mesa
 od nemške levce, ki so v prvi vrsti krivi,
 da se je mogla vzdrževati nemška obstruk-
 cija in da je zmagovala; to je skupina mož,
 ki je poleg Schönererja prva začela izdajati
 parolo o nemškem državnem jeziku in tako
 vrgla bakljo nedoglednih sporov med avstrijs-
 ske narode. Ali še drug zločin ima ta sku-
 pina na svoji vesti, izza časa češko-nemških
 konferenc. Čim se je nekaj kazalo, da so
 nemški delegatje z nekaj dobre volje seli h
 konferenčni mizi in da so malce bolj disponi-
 rani za kakov modus vivendi s Čehi, čim se
 je torej, pravimo, kazalo kakor da bi vendar
 moglo priti do toli zaželjenega in tudi se sta-
 lišča splošnih državnih koristi potrebnega
 ublaženja nasprotstev, so bili ravno ti libe-
 ralni veleposestniki pod vodstvom grofa
 Stürgkha prvi, ki so zastavili vse svoje in-
 trige in mahinacije, hujskali svoje nemške so-
 mišljenike v intransigenco, v pretirane zahteve
 in — konference so bile razbite. Intrigantni
 liberalni veleposestniki so bili v prvi vrsti
 krivi, da je prišlo do naslednjih bojev, do
 češke obstrukcije in do nevarnosti — abso-
 lutizma! Ti gospodje, z grofom Stürgkhom
 na čelu, nočejo ublaženja duhov, ker se na-
 deajo, da prepir vrže navzgor njih, ki sicer
 nimajo nikogar za sabo, nego svoje — lakaje.
 Država naj le krvavi, da le gospod Stürgkh
 postane — minister. To je gonilni motiv tem
 gospodom. Ali Čehi so napoti, njih treba uni-
 čiti, ta namea pa se ne da doseči drugače,
 nego da se jih osami. To je tisti vzrok, radi

Utrjeni od hoje navreber, so častniki tu po-
 sedli in pušili. Na drugem bregu se je po-
 kazala rdeča, medla svetloba, in ker niso
 imeli kaj opraviti, so ugibali, je-li to gro-
 mada, ali luč v oknu, ali kaj družega. Tudi
 Rjabovič je gledal svetlobo, in njemu se je
 zdelo, da se svit smehlja, mu namežikujo, ka-
 kor da bi vedel za poljub.

Prišedši v stanovanje, se je Rjabovič
 naglo slekel in legel. Z njim v isti sobi sta
 prenočevala Lobitko in poročnik Merzljakov,
 tih, molčljiv človek, ki je v svojem krogu
 veljal za olikanega častnika; povsod, kjer je
 bilo le mogoče, je čital »Vestnik Jevropi«,
 katerega je povsodi nosil s sabo. Lobitko se
 je slekel, dolgo hodil iz kota v kot, podoben
 nemirnemu človeku, poslal je slugo po pivo.
 Merzljakov je legel, postavil k vzglavju svečo
 ter se vglobil v čitanje »Vestnika Jevropi«.

»Kdo je vender ona?« je premišljeval
 Rjabovič, gledaje v okajeni strop.

Zdelo se mu je, da mu je vrat še vedno
 namazan z oljem, in kraj ust je čutil hlad
 kakor od metine kaplje. V njegovih mislih
 so se gibale rame in roke bezgove gospice,
 lica in prijazne oči blondine v črni obleki,

PODLISTEK.

Poljub.

(Ruski spisal A. P. Čehov; preložil Al. Benkovič.)

»A kdo je ona?« je premišljeval, motré
 ženske obraze. »Mlada je gotovo, ker stare
 ne hodijo na sestanke. Da je dalje inteligentna,
 to je bilo poznato po šumenju obleke, po vo-
 njavi, po glasu...«

Uprl je pogled v bezgovo gospico in
 všeč mu je bila; imela je lepe rame in roke,
 razumno obličje in prekrasen glas... Rjabo-
 vič, gledaje jo, si je želel, da bi bila ravno
 ona, a ne kaka druga, tista neznanka... A
 ona se je smehljala nekako neprijazno in na-
 grbala svoj dolgi nos, ki je bil videti staro-
 moden; zdajci je obrnil pogled na blondino
 v črni obleki. Ta je bila mlajša, priprostejša
 in prijaznejša, imela je dražestno brado in je
 pila iz čašice prav ljubko. In Rjabovič si je
 želel, da bi bila ona tista neznanka... A hitro
 je našel, da je njeno lice ploskasto, in obrnil
 je svoje oči na njeno sosedo...

»Težko je uganiti!« mislil si je v do-
 mišljiji: »Ko bi vzlel od bezgove samo rame

in roke, pridejal jej brado blondinino, oči pa
 vzlel od tiste, ki sedi na levi od Lobitka,
 potem...«

V mislih si je vse to zložil in dobil
 obraz deve, ki ga je poljubila, obraz, kate-
 rega je hotel, a nikakor ni mogel najti pri
 mizi...

Ko so se pri večerji gostje najedli in
 napili, so se pričeli zahvaljevati in poslavljati.
 Gostitelji so se zopet izgovarjali, da jih ne
 morejo obdržati čez noč.

»Zelo, zelo me je veselilo, gospodje!« je
 govoril general, ta pot pa prisrčno (brez
 dvoma zato, ker so ljudje, ki odslavlajo gos-
 te, dosti prisrčnejši in prijetnejši, nego-li tisti,
 ki jih vsprejemajo). »Zelo me je veselilo! Do-
 brodošli na obratnem potu! Brez okolišev!
 Kod pa sedaj? Hočete-li iti čez vrh? Ne,
 idite čez vrt, po dolini — tam je bliže.«

Častniki so šli na vrt. Po jasni svetlobi
 in hrupu se jim je zdelo na vrtu jako temno
 in tiho. Molčé so šli celó do vrat. Bili so
 sicer malo omočeni, veseli, zadovoljni, a tema
 in tihota sta jih primorali, da so se za tren-
 otje zamislili. Slehernemu od njih se je, isto-
 tako kakor Rjaboviču, brez dvoma vsiljevala

katerega je grof Stürgkh kar na enkrat razkril strmečemu svetu svojo skrb za bodočnost nas Jugoslovancev!! Mi menda pa ne bomo tako kratkovidni, da bi pomagali plesti vrvi, ki naj bi se kasneje zategnile tudi okoli našega vrata. Ne, na to limanico ne sedemo! Man merkt die Absicht und man geht nicht in — die Falle! Tista črta politike, o kateri govori visokorodni štajerski grof, nas gotovo ne sme voditi tja, kjer so cilji liberalnih veleposestnikov z grofom Stürgkhom na čelu.

Evropski škandal. Kakor javlja »Slovenski Dennik« je zapustilo danes ječo 13 ogrskih Slovencev, ki so bili obsojeni, ker so, kakor smo poročali tudi mi, pozdravili urednika Ambra Pretora, ko je bil došel iz zapora; isti so prestali svojo 2-mesečno kazen. Zaprti ostanejo še gg. M. Dula (4 mesece), pesnik Svetozar Hurlan (3 mesece), Pavel Mudronj, Andrej Halaša in Josip Ciper, ki je nastopil kazen pozneje. Vladimir Mudronj, kateremu so zaradi bolezni dovolili odlog, pojde te dni v ječo. Zadnji čas so prepovedali jetnikom celo čitanje nabožnih knjig in skupne sprehode, ker je »Magyar Szó« denunciral, da se jetnikom godi predbro. Res viteški so ti — Azijati! Sramota za Evropo, da trpi v svoji sredi takov škandal!

Sliščice iz Italije. Sedaj se vrši v Rimu razprava o tožbi senatorja Codronchija proti socialistiškemu poslancu Defelice, ker ga je poslednji obdolžil, da je bil kakor komisar na Siciliji — v zvezi z Maffio. Na razpravi je izjavil neki stražmojster karabinjerjev, da je bil dvakrat prestavljen zato, ker ga občinski svetovalec, pripadajoči k Maffio-i, niso mogli trpeti. Senator Codronchi se tudi ni mogel opravičiti, da je glasovitemu Palizzolo preskrbel odlikovanje s komturnim križem italijanske krone. Slednjič je senator Codronchi priznal, da je bil res v zvezi z ubijalsko in roparsko maffio, češ, »kakor mnogi drugi poslanci«.

In potem je v komori še najvnihih ljudij, ki interpelirajo, kje da so vzroki, da so v Italiji tako žalostni moralni in socialni odnošaji!!

Dogodki v Kitaju. Vlasti so menda že začele prilivati precej vode v svoje vino in grof Waldersee bo že moral malce brzdati svojo lakoto po — slavi in se zadovoljiti, tudi če se ne bo vračal domov kakor kakov triumfator. Čim je Rusija odrekla svoje sodelovanje na veliki maščevalni akciji, na vojni, v kateri se ne daje »pardona« — kakor se je glasil govor v Bremerhavenu — in sta za Rusijo potegnili Japonska in Amerika, so tudi druge vlasti uvidele, da nekaj pardona bo že treba dajati. Pa bi tudi res evropska civilizacija na čuden način dajala dokaz, da je res — civilizacija, ako bi klala in morila zato, ker so klali in morili divjaki, ki ne poznajo evropske civilizacije.

Preko Berolina javljajo namreč iz Londona, da so se vlasti sporazumele, da pritrde predlogom Zjedinjenih držav, da se namreč Kitaju ne stavijo prehudi mirovni pogoji. Vlasti da so sicer uverjene, da glavni krivci bi vsi zaslužili smrt, ali vendar so jele razmišljati, da bi bilo tako drakonično postopanje tudi oportuno. Nemčija zahteva sicer strogo kazen za krivce, ali tudi ona bržkone odneha od zahteve, da bi se vsi krivi Kitajci skrajšali za jedno glavo. To jedno pa da želi Germanija: da bi vlasti, kar store, storile solidarno.

Životki in krilne sponke. Skušal je obrniti svojo pozornost na te obraze, a oni so skakali, se razhajali, migali. Ko so na široki, črni podlagi, katero vidi vsaki človek, ako je zaprl oči, obrazi popolnoma izginili, je začul hitre korake, šumenje krila, zvok poljuba in polastilo se ga je silno, ničevno veselje... Udaš se v to veselje, je slišal, kako se je slnga vrnil in rekel, da nimajo piva. Lo-bitko se je razjezil ter pričel zopet sprehajati se.

»No, ni-li to čudak?« je govoril, ter se ustavljal sedaj pri Rjaboviču, sedaj pri Merzljakovu. Kakšna čenča in tepec mora to biti, da ni našel piva. Ne? No, ni-li to šema?«

»Sveda, tu ne dobiš piva«, je rekel Merzljakov, ne da bi obrnil oči od »Vestnika Jevropi«.

»A? Mislite?« je nadaljeval Lobitko. »Moj Rog, pošljite me na mesec, in takoj vam najdem pivo in ženske! Takoj pojdem in najdem... Imenujte me bedača, ako ne najdem!«

Dolgo se je oblačil in obuval v velike škornje, potem si je molče zapalil cigareto in odšel. (Pride še.)

Iz romunskega parlamenta. Včeraj so otvorili redno zasedanje romunskega parlamenta s prestolnim govorom. Prestolni govor naglašuje potrebo varčnosti v državnem gospodarstvu, da-si se je pomnožil efektivni zaklad. Vojni proračun so znižali. Razmerje z vsemi državami je docela prijateljsko. Kralj se nadeja, da zginie nesporazumljenje, ki je nastalo med Romunijo in Bolgarsko in sicer z ozirom na to, da je stvar rešena na sodiščih. Kralj obžaluje nemire, ki so nastali vsled novega davčnega zakona, vsled česar je morala vlada poseči po represalijah. Kralj se nadeja, da uvidijo vsi državljani, da so žrtve neizogibno potrebne, da se vzdrži neomajana vera v državni kredit, ki zagotavlja Romuniji procvitanje v bodočnosti.

Tržaške vesti.

»Narodni dom v Trstu«. Oni, ki zabavljajo, ker ni bil še sklican ustanovni zbor »Narodnega doma«, bi storili mnogo boljše, da bi, mesto da bi godrnjali in kritikovali, pridno priglašali ude pri gosp. denarničarju dr. Gregorinu (Via del Molino piccolo št. 3), bodisi kakor ustanovnike, bodisi kakor deležnike, bodisi kakor društvenike s kolikor mogoče visokim letnim prispevkom. S tem bodo najbolj pospeševali ta toli zaželjeni občni zbor, katerega ustanovni odbor takoj skliče, čim bo priglašanih dovolj udov.

Evo tem gospodom za to potrebni recept:

V smislu pravil društva »Narodni dom v Trstu« so udje istega: deležniki, društveniki, ustanovniki in častni člani.

Deležnik je, kdor plača v društveno blagajno delež 200 kron naenkrat ali v štirih poluletnih obrokih po 50 kron, kateri delež se obrestuje po 3% ter amortizira;

društvenik je, kdor plača letni dospel 24 kron (I. vrste), 12 kron (II. vrste) in 6 kron (III. vrste);

ustanovnik je, kdor daruje naenkrat vsaj 200 kron; imena ustanovnikov se vpišejo v častno knjigo ter se zaznamujejo na primernem mestu v narodnem domu;

častni člani so oni, katere imenuje občni zbor radi zaslug, pridobljenih za društvo. Vsi udje imajo aktivno in pasivno volilno pravico in pravico glasovanja na občnih zborih.

Pristopajte torej slovanski rodoljubi tržaški in izventržaški v obilem številu društvu »Narodni dom v Trstu«, da se v kratkem lahko skliče ustanovni občni zbor.

Darove in oglasila za pristop sprejema za sedaj začasni blagajnik odvetnik dr. Gustav Gregorin v Trstu.

Slednjič omenjamo, da samo zabavljanje ne daje pravice do členstva.

Tržačan, ki je že deležnik.

Moje zasebno menenje. Že povodom zadnjih občinskih volitev v Trstu, — ko sem videl po mnogih pojavih, da sodba uglednih izventržaških krogov o delovanju sedanjih voditeljev tržaškega Slovenstva ni ugodna, deloma celo naravnost obsojvalna — sem v privatnih pogovorih zastopal menenje, naj bi se ti voditelji umaknili in napravili prostor novim možem.

Pojavi povodom sedanjih državnoborskih volitev me silijo, da s tem svojim menenjem stopim v široko javnost. Neposreden povod temu je neki dogodek, ki se je primeril sinoči v nekem javnem lokalu. Govorilo se je o volitvah in sosebno še o trdem boju, ki ga mora biti naša stranka v Istri in o možnosti, da — propademo. Tu se je oglasil neki rojak — z Goriškega, menč nekako: »altro che delati zdražbo med narodom!« — In potem je pristavil z naglasom, ki ni dopuščal — vsaj po utisu, ki so ga njegove besede napravile na-me — nobenega dvoma, da pripisuje krivdo na tem sedanjemu vodstvu stranke, ali konkretnije povedano: listu »Edinost«, ta-le vsklik: »Sedaj se bodo Italijani lahko hvallili, da je Istra italijanska dežela!«

Dogodek bi bil morda sam na sebi malenkosten, ali po vsem vedenju slovenske javnosti (z malimi izjemami) ozirom na sedanjo obupno borbo v Trstu in Istri, je jasno, da je ta dogodek simptom — velike sodbe. Pažnji nikogar ni moglo uiti, da se slovenska javnost, oziroma nje glasila malone niti ne zmenijo za to veliko borbo. O kaki podpori niti ne govorim. Te tudi pričakovali nismo nikdar. Ali ne čuješ je — z redko izjemo — niti sočutne in vsodbujevalne besede! Tako je, kakor da se ta borba nič ne dotika interesov naroda slovenskega in kakor da se vrši kje tam v deželi Culukafrov... In vendar

pravim s polnim prepričanjem — in naj se glasi to tudi kakor samohvala —, da tolike abnegacije v boju proti tujemu sovragu ne najdeš z lepa kje na Slovenskem, kakor so je kazali vsikdar sedanji voditelji tržaškega Slovenstva...

Ta opazovanja so me nagnila, da stopam v široko javnost s svojim gornjim predlogom. Ne radi tega, da bi svoje osebe umaknili iz boja in jih odtegnili napadom. V večletnem boju smo menda pač podali dovolj dokazov, da se ne plašimo boja. Ne radi tega, ker smo zgubili vero v bodočnost; narobe: ravno mi smo tudi v dobah nesreče, ko je bilo vse potrto — glej zadnje državnoborske volitve! — povzdigali svoj glas proti malodušju in smo klicali rojakom: kvišku srea! Ravno po zadnjih državnoborskih volitvah smo pokazali, da nas nesreča ni potrla, marveč, da nas je še utrdila v veri v našo narodno bodočnost in je v nas le oživela zavest o dolžnosti, da vstrajamo in nadaljujemo borbo! S podvojeno silo smo se vrgli na delo in kdor je objektivni, nam mora priznati, da to delo naše ni bilo brez vspeha, kajti srea so se začela res povzdigati, rana se je jela celiti, tako, da tržaško Slovenstvo v nesreči od leta 1897 vidi le še nevšečno — epizodo!

In vendar je ostalo staro — kako bi rekel? — nebriganje za nas in morda tudi nekoliko škodoželja. Ker pa se mi vidi izključeno, da bi merodajni slovenski krogi ne umeli, kako velika stvar je tu v igri, da se tukajšnja borba bije za ohranitev kosa naše lasti, brez katerega narod slovenski ne bi bil več narod slovenski, se mi usiljuje prepričanje, da so sedanje osebe na potu, da Trst in Istra ne dobivata one podpore, kijo potrebujeta in katero dajati je slovenski narod dolžan, ker podpira je tukajšnje boritelje, daje le — samemu sebi!

Moje prepričanje mi pravi torej, da osebe ne ugajajo. Zato prihajam se svojim menenjem! Rodoljubna dolžnost veleva, da vstrajaj v boju, dokler koristiš in da se na delu ne plašiš nobene žrtve, ni materijalne — v kolikor jo moreš zmagovati — ni intelektualne, ali ista rodoljubna dolžnost zahteva, da se umakneš, ako vidiš, da boš koristil s tem!

To sedanjo volilno borbo izvojujmo do zadnjega in z vsem ognjem, ker vse bi mogli prestati prej, nego pa očitanje, da smo v ogujni zapustili vrste in izdali sveto stvar. Kako bo potem svet sodil o nas, je sicer — meni vsaj — čisto vsejedno, ali v sebi moramo ohraniti čisto zavest, da smo bili nepremični na mestu svoje — dolžnosti!

To zavest si moramo ohraniti. Pričalo bi o smešni domišljavosti, ako bi trdili apodiktično, da je bilo jedino prav vse, kar smo in kakor smo storili — kajti: es irr der Mensch, so lang er strebt; ali to smemo reči, da smo vsikdar delali po svoji vesti in v dobrem prepričanju, da smo prav delali.

In potem — umaknimo se! Kakor rečeno, ne radi svojih oseb, ne radi tega, ker nočemo več služiti narodni stvari, ampak, ker nam nezaupanje od strani slov.izventržaške javnosti veleva, naj gremo! Torej le radi velike stvari, radi narod. interesa, da se z novimi možmi povrnejo nekdanje simpatije, zaupanje, in da pride prepotrebna — podpora!

Taki so moji osebni nazori.

M. C.

O naših borbah prinaša »Hrvatska domovina« — kakor smo že omenili včeraj — globokim čustvom pisan članek. Članek obžaluje, da naša javnost, mej tem, ko se zanimlja za razna domača vprašanja, za kitajsko vprašanje, za nemški državni zbor, za Krügerja itd., popolno pozablja na te naše borbe, katere se imenuje »obupne«. Pravilo vsake modre strategije in taktike je, da se glavne sile osredotočajo na meja in to pred vsem na oni meji, kjer žuga najnevarnejši sovražnik in kjer je nevarnost najhuja. Res je sicer, da smo mi povsodi obkroženi od neprijateljev, da celo v lastni hiši imamo neprijateljskih elementov: pritepenih tujincev, izdajce, odpadnikov, renegatov in kukavice, ki se boje vsakogar, in tudi tacihi, ki so tako drzni, da se ponašajo s tem, da nimajo patrijotizma, ter zavajajo našo mladino, trde, da je patrijotizem pogubno in barbarsko čustvo, nedostojno modernega, naobraženega, kosmopolitskega človeka. Ali vendar — tako pravi »Hrvatska domovina« — čeprav smo povsodi obkroženi od neprijateljev, morali bi v ta čas vso svojo pažnjo, vse svoje sile koncentrirati na zapadno stran, na italijan-

sko-hrvatsko mejo! Tu se bije borba, tako težka in tako nejednaka, da bi bilo vredno, tudi če ne bi bilo upanja do zmage, da je ves narod vsaj duhom udeležen na tej borbi, da bodo naši bratje vsaj videli, da narod vidi njih junaške napore in da jih narod osokoli v borbi, vsaj s čustvom, ako že ne more z denarjem in delom. Naši protivniki dobivajo silno pomoči od vseh strani, pa tudi italijanske lire igrajo veliko ulogo v tej borbi. Spomnivši se znane izdajce na Kastavščini in pripomnivši, da za dober denar je najti izdajce v vsakem narodu, nadaljuje »Hrvatska domovina«, da po naši Istri pustoši neka posebna zver, kakoršnje je ni najti nikjer. Povsodi je videti, kako bega narod, kako širi razdor in pohujšanje in neti bratobojno neslogo. Ako bi razum in govornišstvo moglo pomoči, lahko bi strli tako gadjo zalego, ali pri takih ljudeh ne pomagajo modrost, krepost, oduševljenje in patrijotizem. Jedina strela, ki bi mogla prebiti to trdo kožo, bi bila »zlata strela«. Bratje v Istri nimajo zlatih strel, dočim jih imajo Italijani v obilici.

Dolžnost naroda bi bila, da z vsemi silami priskoči na pomoč junaškim bratom v Istri. Tu gre za mandat V. kurije in za Laginjev mandat, ki je to pot v veliki nevarnosti. Celó po »Piccolu« je možno posneti, kako divna in junaška je borba, ki jo bijejo naši v Istri. Povsodi jih vidiš, v vsaki občini, v vsakem selu, na vsakem shodu. Ako podležejo ti junaki — tako zaključuje »Hrvatska domovina« — bo kriva tudi naša nebriga, ker ne samo, da nismo pomagali istrskim junakom, ampak jim nismo dali ni moralne pomoči, nismo niti po novinah napotjali naroda, naj se v duhu udeležuje te borbe in da bi od todi erpil oduševljenja in pravega patrijotizma.

Precedenčen dogodek. Tako imenuje današnji »Piccolo« dogodek v Riemannjih, to je: prestop tamošnjih stanovnikov v unijatsko cerkev. Notica v »Piccolu« je jako poučna ozirom na motive temu dogodku. Posebno veljavna pa je ravno zato, ker je — v »Piccolu«! Vredna je torej, da jo posnamemo v jutrnji številki.

Tudi »Avanti« se danes spominja tega dogodka. Da zadostimo dolžnosti kronistov, beležimo tu njegove opazke. »Avanti« pravi: »Zagotavlja se nam, da ne samo Slovenci tržaški in po vaseh okolice, ampak vsi Slovenci in Hrvatje v Istri hočejo prestopiti v grško-katoliško cerkev. Na ta način so Slovani Primorja rešili vprašanje slovanske liturgije, radi katerega se je porabilo toliko črnila.«

Veselica »Veselice«. Pišejo nam: Cenjeni gosp. urednik! Dovolite mi nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu, da Vam na kratko opišem veselico, ki jo je priredila naša »Veselica« minole nedelje. Ko ima »Veselica« prirediti veselico, je navadno — dež. No, hvala Bogu, sedaj pa smo imeli vendar-le lepo vreme. — Kakor se tudi druga društva ne morejo ponašati s točnim začetkom veselice, tako tudi »Veselica« ne. Veselica se je pričela nekako ob 1/25. uri. Po prvi točki, ki jo je izvajala domača godba, nastopil je moški zbor z Vilharjevo skladbo: »Na vrelu Bosne«. Opazilo se je koj, da »Veselice« primanjkuje basov. Pesem je izpadla dobro, le škoda, da je bila peta veliko prenizko. Mešani zbor je pel St. Pirnatovo skladbo: »Naša zvezda«. Da-si je ta skladba, po mojem menenju, jedna najlepših za mešan zbor, za priprosto ljudstvo pa gotovo ni. Da-si jo je »Veselice« mešan zbor pel zelo dobro, ni napravila na veliko večino poslušalcev pravega utisa. Pa saj tudi ni nič kaj prijetnega, ni za pevca in ne za poslušalca, tisto večno tiho petje. Ljudstvo pa je vajeno slišati v pesmi tudi kak krepek akord, katerega pa ni bilo v tej pesmi. Kaj naj rečem o Vilharjevem solo-spevu: »Mornar?« G. Josip Sancin-Drejač ima lep tenor, katerega pa v tej skladbi ni znal primerno uporabiti. Skladbo je pel veliko prepočasi, kar je očitno neugodno uplivalo na poslušalce. Tudi je večkrat zamenjal »forte« in »piano«. G. učitelju mešanega zbora priporočam, da uvažuje to. Če pa pomislimo, da je gosp. solist priprosto pevec, je vreden vse pohvale. Na splošno zahtevo ponovil je zadnji del skladbe. Tu je bilo neumestno, da je napravil finale po — svoje. Dobro je izpadel tudi Volaričev peterospev »Vzečer«. Kakor zadnja točka je bila šaloigra »Kateri bo?«, ki je bila izborna uprizorjena. Istotako mi je pohvalno omenjati tamburaški zbor in domačo godbo, ki sta z isto preciznostjo, kakor vedno, pro-

izvajala vse svoje točke — zgolj slovanske komade. Tako je prav.

Občinstva je bilo na veselici in tudi na plesu še precej; materialno je torej vspela veselica popolnoma. — Častno je bilo zastopano domače ženstvo. Ako izvzamemo sv. Marijo Magdaleno spodnjo, bilo je iz ostale okolice toliko prisotnih, da bi jih bil lahko sešel na prstih jedne roke. Istotako je bilo z mestnimi Slovenci. Gosp. urednik! Če Vam povem, da jih je bilo pet, povedal sem Vam žalostno istino. Res je, da sta bila istega dne dva shoda političnega društva »Edinost«, ali pomislite, da nikjer ne trpe veselice radi shodov, kakor edino le v Šklednju. Tu, kjer potrebujemo največ moralne podpore, tu se nas prepušča samim sebi. Tako misli ljudstvo, ki to opazuje in ki bi utegnilo jednolično drugokrat izvajati posledice iz tega, ki bi bile tudi za tržaške Slovence škodljive. Izgovor, ki se ga je včasih navajalo, češ, da je predaleč iz mesta, je sedaj, ko vozi električni tramway, odstranjen. Obiskovalce veselice podpira vsa naša društva. Kolikokrat je n. pr. naš tamburaški zbor brezplačno sodeloval na raznih veseliceh. Menim torej, da bi ne bilo napačno, ko bi vračali jeden drugemu milo za drago. Ako se bo pa nadaljevalo v dosedanji smeri, bo brezuspešen ves trud in napor škedenjskih rodoljubov v odvrnitve zadnje zgube, katero tako težko občutimo.

Toliko v predvarek in v blagohotno uvaževanje.

Josip Ivanov.

Tramwayski uslužbenec so imeli sinoči v gostilni »pri ruskih kopalščih« v ulici Giulia shod, na katerem so se pogovarjali o žalostnih razmerah, ki so za tramwaysko obje nastale potem, ko se je promet s konji spremenil v promet z elektriko. Delo se je pomnožilo in z njim je porastla odgovornost, dočim je plača ostala ista kakor je bila prej. Sklenili so poslati ravnateljstvu tramwayske železnice odposlanstvo treh zaviračev in treh sprovednikov ter istemu predložiti svoje zahteve, ki so v glavnem sledeče: 1. Dnina 2 gld. 20 nvč. za vse zavirače brez razlike; 2. dnina 1 gold. 50 novč. za sprovednike; 3. dvojno število uslužbencev; 4. osem ur dela po zimi in 10 po letu; 5. štiri dni počitka vsaki mesec; ako bi se na dan počitka moralo delati, dvojna plača; 6. izvršenje obljube ravnateljstva gledé blagajne za ponesrečene ali oslabele uslužbence; 7. podpora v znesku 60 kron na leto za obleko.

Ravnateljstvu so dali rok treh dni za odgovor; potem hočejo stavkati.

Okostnjak otroka na pokopališču. Včeraj v jutro so našli na pokopališču pri sv. Ani v grmovju za nekim nagrobnim kamenom okostnjak novorojenega deteta; isti je bil zavrt v stare novine iz leta 1896. in 1897. ter zašit v vrečo. Veščak-zdravnik je dejal, da je truplo ležalo tamkaj 6 do 7 mesecev. Po sestavi sodnega zapisnika so truplo prenesli v mrtvaško kapelico.

Z voza je padel. 25-letni Ivan Seodelaro iz ulice Franca št. 2, je padel včeraj v ulici Istituto z voza, ki ga je bil povozil ter težko ranil na obrazu. Konj se je namreč splasil. Zdravnik z rešilne postaje mu je podelil prvo pomoč.

Na delu je ponesrečil 14-letni ključavničarski učenec Makso Volk; padel je nanj težek kos žarečega železa. Dečka so prepeljali v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V petek, dne 30. novembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: zagata dell' Olmo 2, hišna omara; ulica Pozzacheria 2, hišna oprava; ulica Carpison, 5 in ulica S. Lazzaro 11, hišna oprava; zagata della Fornace 8, hišna oprava; ulica S. Giacomo in Monte 10, hišna oprava; ulica Porta 1, 73/98, hišna oprava; na trgu della Caserma 2, tiskarski stroji; ulica della Stazione (zemljišče Panfil), železna blagajna, omara velika, pisarna polica, omara mala in 4 podobe; pri Sv. M. M. Spodnji 233, sodček in vino; ulica Carradori 1, ekonomična ognjišča; na Corzu 47, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.6, ob 2. uri popoldne 13.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.6. Danes plima ob 2.35 predp. in ob 11.50 — pop.; oseka ob 8.29 predpoludne in ob 7.44 popoldne.

Čevljar baron. Kakor že javljeno, uprizoni »Slov. pevsko društvo« prihodnjo nedeljo v Barkovljah to ljubko opereto. S

tem vsreže splošni želji, ker lansko leto se mnogo njih — radi preslabega vremena — ni moglo okoristiti na tem užitku. Zanimanje je veliko in pripricani smo, da na predstavo pohiti vse, kdor bo le mogel.

Nadzorniki in nadzornice »Del. podpornega društva« bodo imeli v nedeljo popoldne ob 5. uri svojo sejo, katere naj se udeležijo polnoštevilno.

Ivan Hvastja.

Pevsko društvo »Velesila« v Šklednju priredi v nedeljo dne 2. decembra v dvorani Sancein-Čemot šaljivo zabavo s sodelovanjem dobroznanih hrvatskih umetnikov gospoda in gospe Gavrilović ter blagohotno nastopi tudi tamburaški zbor in Šklednja. Začetek ob 4. uri zvečer. Vstopnina za osebo 25 nvč., sedeži 10 nvč. otroci 15 nvč. K obilni udeležbi uljudno vabi

O d b o r.

»Slovanska čitalnica v Trstu« vabi na šaljivo zabavo, katero priredi v soboto dne 1. decembra z blagohotnim sodelovanjem slavnoznanih soprogov Gavrilović. — Pri tej veseli zabavi se bo predstavljalo šaljive gledališčne komade ter razne kuplete, katere bo spremljal na glasovirju iz blagohotnosti gosp. Srečko Bartelj. »Slovansko pevsko društvo« bo iz prijaznosti sodelovalo s petjem. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 1 K za osebo, sedeži prve 3 vrste 60 stot.; II. vrste 30 stot.

Slavno občinstvo je naproseno, da se te zadnje predstave udeležijo v ogromnem številu, ter da se dostojno poslovimo od našega umetnika.

O d b o r.

Plesne vaje v »Trž. podpornem in bralnem društvu.« Iz tega društva nam pišejo: Vsi oni, ki ne znajo plesati, a bi se radi priučili, morejo zahajati v plesno šolo, ki je vsaki torek, četrtek in soboto zvečer od 7. ure in pol do 9. ure v prostorih »Trž. podpornega in bralnega društva«, ulica Stadion št. 19. Učijo se vsi navadni, ob enem tudi vsi sestavljeni plesi (četvorka, lanciers itd.). Drugi teden se prične podučevati lepa česka »Beseda« in potem drug narodni ples. Podučuje dobroznani plesovodja gosp. Umek.

Ob enem se naznanja, da bo počeniš z nedeljo 1. decembra vsako nedeljo in praznik pri plesnih vajah igral orkester.

Vesti iz ostale Primorske.

× Istra ni italijanska. Tudi današnji »Avanti« potrja, da italijanski kaporjoni, kadar so na agitacijah po Istri, govore navadno slovensko ali hrvatsko.

Vesti iz Kranjske.

* Prešernov večer priredi danes zvečer »Meščanski klub« v Ljubljani.

* Prešernovo slavnost prirede dne 2. decembra Slovenci v Krškem. Na vspredu bodo prolog, petje in godba ter tombola v korist Prešernovemu spomeniku.

* Slovenska »Šolska Matica« bo imela — kakor smo že poročali — svoj ustanovni občni zbor dne 29. decembra letos. Za pristop se je oglasilo že mnogo udov, mej drugimi srednješolski profesorji. Svoj pristop so naznanili vsi profesorji na gimnaziju v Kranju.

* Obesil se je 50-letni posestnik Jožef Mavec z Dolenjskega vrha v litijskem okraju.

Štajerske vesti.

— Umrila je v Celju gospa Marija Bratanič. Pokojnica je imela vedno odprto srce in roke za slovenski narod ter je ustanovila Ciril-Methodove družbe z 2000 K, dijaške kuhinje v Celju s 1000 K itd. Blag jej spomin!

— Občinski svet v Celju je, menda v znak posebne hvaležnosti, mitnico na Graški cesti podelil v najem bojevitemu ključavničarju Beneschu, ki je — faliral.

— »Domovina« pred sodiščem. Jutri bo imela celjska »Domovina« zopet porotno razpravo — letos menda že tretjič! Tožita jo brežiška nemška hranilnica in brežiški notar.

Razne vesti.

Grofica in medicinec. Včeraj je bila v frančiškanski cerkvi v Budimpešti poroka, do katere sta imela poročena jako težavno, in

dolgo pot. Komtesa Charlota Berehtold, hči člana zbornice magnatov, grofa Riharda Berehtolda in bivša dvorna dama nadvojvodinje Marije Valerije se je bila namreč zaljubila v mladega medicinea in izvrstnega atleta Szokolija, ki je asistiral zdravniku dr. Kovaesu, ko je bila ona pred tremi leti zbolela. Tudi medicinec je ljubil komteso in sklenila sta, da postaneta mož in žena. A oče komtesin ni na nikak način hotel privoliti, da bi njegova hči vzela moža — z rudečo krvjo. Čuje se, da se je še-le nadvojvodinji Mariji Valeriji posrečilo, izposlovati od grofa Berehtolda dovoljenje za ženitev.

Samomor iz radovednosti. V Varšavi se je nedavno obesil neki 14-letni židovski deček, ki je bil duševno zelo razvit in je imel posebno nagnenje do znanosti. Pustil je mal listek, na katerega je zapisal: »Obesil sem se iz radovednosti. Prerad bi vedel, kaj se godi na onem svetu.«

Proslava Prešernove stoletnice v Hrvatih. Jugoslovanska akademija znanosti in umjetnosti v Zagrebu, in sicer zgodovinsko-filološki razred, bo imel v ponedeljek, dne 3. decembra javno sejo v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika Fr. Prešerna, na kateri bo pravi člen dr. A. Musič čital svojo razpravo: Prešernov »Krst pri Savici«.

Slovo nadvojvode Salvatorja od preljubljenega mu Zagreba je bil nov dokaz, kako se je Zagreb omilil nadvojvodu in kako se je le-ta omilil narodu hrvatskemu. Nadvojvoda je v ponedeljek zvečer odvel svojo rodbino iz Zagreba, a na slovesu je sodelovalo vse mesto. Na peronu so se sešli dostojanstveniki, ki so pričakovali, da se pripelje nadvojvoda, a na kolodvoru in okoli istega je mrgolelo na tisoče občinstva. Ko se je bližal voz nadvojvode, gromelo jo živio-klicev. Ovacije so bile spontanne, srčne, impozantne; gospe so metale cvetje. Nadvojvoda se je zahvaljeval po vojaški, sproga mu in mali nadvojvode pa so mahali z robei. Poseben utis je napravilo na občinstvo, ko so mali nadvojvode in nadvojvodkinje vsklikali na vse strani: Z Bogom!

Ko je vlak zapuščal kolodvor je vse vsklikalo in mahalo s klobuki in robei, a nadvojvodinja, ki je stala pri oknu vagona, se je ganjeno zahvaljevala na vse strani. V »Agramer Tagblattu« čitamo še te-le podrobnosti: nadvojvoda je bil ves blede od ganutja; ko je vstopal v vagon, je še enkrat vskliknil: »Pozdravljam še enkrat lepi Zagreb. Živeli Hrvati! Otroci nadvojvode so v jednemer klicali »Hvala«. Nadvojvodinja je odredila, da je najeti hrvatske vzgojiteljice, da mali nadvojvode in nadvojvodinje ne pozabijo hrvatski.

Tako časti narod one, ki ga — imajo radi.

Loterijske številke, izžrebane dne 28. novembra t. l.

Brno	25	67	59	44	86
Inomost	28	61	57	31	77

Brzobjavna poročila.

Volitve volilnih mož.

ŠAPLJANE 29. (P.) V Jelšanah izvoljenih osem narodnih volilnih mož s 110 glasovi.

Nesreča na morju.

NEW-YORK 28. (K. B.) Glasom brzobj vke iz Manille se je pomočna križarica »Josemite« dne 15. t. m. vsled tajfuna pri otoku Guam potopila ter je o tem 5 mornarjev zgubilo življenje.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 29. (K. B.) Wolff javlja: Glasom brzobjavke grofa Walderseeja od dne 25. t. m. bi morala kolona Mühlensfels tega dne prispeti v Peking. Grof Waldersee javlja nadalje iz Pekinga dne 27. t. m.: Ekspedicije, ki jih velesile pošiljajo križem Kitajske, so, kakor je videti, blagodejno uplivalo na mir v deželi. Mnogokrat prosijo oddaljene vasi, da se jim pošlje čet v varstvo proti bokserjem.

LONDON 29. (K. B.) Dopisnik lista »Morning Post«, ki je prispel in Paotingfu-a v Peking, poroča svojemu listu, da je v Paotingfuu združenih kakih 3000 Nemecev pod generalmajorjem pl. Kettlerjem in okolo 2000 Francozov pod generalom Buillandom; te čete da ostanejo po zimi v Paotingfuu.

PARIZ 29. (K. B.) »Havas« javlja iz Pekinga: Francezi nadaljujejo čiščenje pokrajine Pečili. Dne 21. t. m. se je neka mala kolona po hudem boju polastila vasi Talikou od Paotingfua proti jugozapadu, katero

vas so imeli bokserji v oblasti. Sovražnik je imel znatne zgube. Tudi Francozov je bilo 10 ranjenih in sicer 3 nevarno. Vesti nekaterih listov o grozovitostih francoskih čet so docela izmišljene. Francoski vojaki postopajo zelo človekoljubno. Kitajci to sami priznavajo s prijaznim sprejemanjem francoskih čet ter s tem, da posebno radi razvijajo francoske zastave.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 23. (K. B.) Brzobjavka lorda Robertsa iz Johannesburga od dne 26. t. m.: Ker ste brzkone čuli kaj o nekem komplotu proti meni, zdi se mi umestno, da vam navedem dejstva. Tukaj je razširjeno menenje, da komplot res obstoji ter so dne 16. t. m. m. zaprli nekega Italijana, štiri Grke in enega Francoza ter jih izročili sodišču. Isti so nameravali dne 19. t. m., za časa službe božje, razstreliti iz podkopa Marijino cerkev.

LONDON 28. (K. B.) O priliki zarote proti lordu Robertsu zahtevajo listi stroge naredbe proti neprijetnim tujeem, ki se nahajajo še v Transvaalu. »Standard« zahteva, da je takoj izgnati vse tujece, katerih poštenost ni zvišena nad vsaki dvom. (To ni prvič, da so našli kako »zaroto«. Tako se je zgodilo že večkrat. Ves svet je uverjen, da si Angleži sami snujejo take »zarote« v namen, da imajo pretvezo za kruto proganjanje in zatiranje ljudstva. Uredništvo.)

LONDON 29. (K. B.) Reuter javlja iz Edenburga z dne 26. t. m.: Dewet je zasedel Dewetsdorp, kar je smatrati kakor znamenje, da misli prodreti v kapsko naselbino, da si tam nadomesti vojake. Z ozirom na to so Angleži zasedli vse brodove na reki Oranje. Ako se ne pomnoži jezdecev, je izključeno, da bi mogli Deweta ujeti.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 28. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.36 do 7.38 K. Rž za oktober K. 7.55 do 7.56 Rž za april K. 7.12 do 7.13 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.55 do 5.56 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 4.91 do 4.93

Pšenica: ponudbe pospešene, povpraševanje slaba mlačno. Prodaja 14.000 m. st. Vreme: megla.

Hamburg 28. Trg za kavo. Santos good average za december 33.50, za mare 34.75 za maj 35.25 za september 36.25 Denar.

Havre 27. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 41.27, za mare po 50 kg Fres. 41.50

Dunajska borza dne 28. novembra.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.05	98.05
„ „ v srebru	97.65	97.65
Avstrijska renta v zlatu	115.70	115.95
„ „ kronah 4%	98.20	98.20
Kreditne akcije	663.—	663.50
London 10 Lsr.	240.55	240.50
20 mark	23.53	23.52
Napoleoni	19.18	19.17
100 italijanskih lir	90.85	90.70
Cikini	11.34	11.34

Politično društvo »Edinost«

priredi

v nedeljo, dne 2. decembra 1900

ob 4. uri popoldne

volilna shoda

pri sv. Ivanu

v »Narodnem domu«

in »pri loven«

v gostilni gosp. Jurija Gerdola.

ob 4. uri in pol popoldne

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Plazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštine prosta.
Prevezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantiš
čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
 Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka
 na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akeijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna verižica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etviju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont vred pošilja le za **2 gl. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trdka

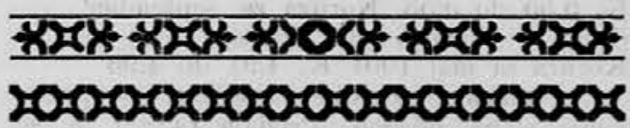
BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Jabolka

najfinejše vrste
100 kg. 8 gld.

nižje vrste **5 gld.** nefrankovano, po povzetju pošilja

J. Razboršek

Šmartno pri Litiji (Kranjsko)

Najhitreja razprodaja

350 komadov za gld. 1.80

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico s 3 letnim jamstvom; 1 krasen janturjev ustnik za cigarete; 1 krasen prstan z imit. žlahtnim kamenom; 6 komadov najfinejših žepnih rut; 1 garnit. manšetnih in naprsnih gumbov iz double-zlata, vsi s patent. zaponko; 1 lepo dišeča toaletna žajfa; 1 najfin. žepni nož; 1 najfin. novčarka od usnja; 1 krasno toil. ogledalo z etvijem; 1 najfin. žepna pisalna oprava; 1 par najfin. gumbov za dame z imit. briljanti, jako premočljivo; 20 predmetov za dopisovalno porabo in še 300 kosov različnih predmetov, ki so pri hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro vred stane le gld. 1.80. Razpošilja proti povzetju

Ch. Jungwirth, Krakovo 5/40

Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

One naše gosp. kupee ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne **Fabris**)

J. PIPAN & Co

Zaloga kave, riža in olja.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Slovinci!

Voščilo (Biks)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. o o o

Slovenke!

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!

Glavno zalogo ima **Jvan Drufovka**, zaloga usnja, v Gorici.

V soboto pričakujte!?

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi dell embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogel Sporerjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!
 V NOBENI SLOVENSKE HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE
 DOKTORJA
FRANCETA PREŠERNA
 UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6*40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. RL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI. DODIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH.

Fran Wilhelm^{ov}
odvajajoči čaj

od **Frana Wilhelm**
 lekarnarja v Neunkirchen (Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Najboljši in najpopolnejši **glasovirji (pianini)**

se vkupljo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron više (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostol. Veičanstva

XXI. c. kr. drž. loterija za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.122 dobitkov v gotovini, v skupnem znesku 418.640 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron Za izplačilo dobitkov jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje nepreklicno dne 13. decembra 1900

Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Riemergasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti tirska za kupce srečk.

Srečke se depošljeje poštnine prosto. **C. kr. loterijska direkcija,** oddelek za državne loterije.

Zaloga olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Zrstu veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljatve od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Alojz Trevisan.

„Ljubljanska kreditna banka“ v Ljubljani
 Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. savarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebarjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjilo najkulantneje. Borzna naročila.